

RÅDS DIREKTIV 1999/63/EF

2001/EØS/51/15

av 21. juni 1999

om avtalen om organisering av sjøfolks arbeidstid inngått mellom Sammenslutningen av skipsredere i Den europeiske union (ECSA) og Sammenslutningen av transportarbeiderforbund i Den europeiske union (FST)(*)

RÅDET FOR DEN EUROPEISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om opprettelse av Det europeiske fellesskap, særlig artikkel 139 nr. 2,

under henvisning til forslag fra Kommisjonen og

ut fra følgende betraktninger:

- 1) Som følge av ikrafttreddelsen av Amsterdam-traktaten, er bestemmelsene i avtalen om sosial- og arbeidslivspolitikken vedlagt protokoll 14 om sosial- og arbeidslivspolitikken, som er vedlagt traktaten om opprettelse av Det europeiske fellesskap endret ved Maastricht-traktaten, innarbeidet i artikkel 136-139 i traktaten om opprettelse av Det europeiske fellesskap.
- 2) I henhold til traktatens artikkel 139 nr. 2 kan partene i arbeidslivet i fellesskap anmode om at avtaler inngått på fellesskapsplan skal iverksettes ved en beslutning som Rådet skal treffe etter forslag fra Kommisjonen.
- 3) Rådet har vedtatt direktiv 93/104/EF av 23. november 1993 om visse aspekter ved organisering av arbeidstiden⁽¹⁾. Sjøtransport er én av de virksomhetssektorer som ikke er omfattet av direktivets virkeområde.
- 4) Det bør tas hensyn til Den internasjonale arbeidsorganisasjons konvensjoner om organisering av arbeidstiden, særlig sjøfolks arbeidstid.
- 5) Kommisjonen har i samsvar med artikkel 3 nr. 2 i avtalen om sosial- og arbeidslivspolitikken konsultert partene i arbeidslivet om mulige retningslinjer for fellesskapstiltak når det gjelder sektorer og virksomheter som ikke er omfattet av direktiv 93/104/EF.
- 6) Kommisjonen fant etter denne konsultasjonen at det var ønskelig med fellesskapstiltak på dette området, og har på nytt konsultert partene i arbeidslivet på fellesskapsplan om innholdet i det planlagte forslaget, i samsvar med artikkel 3 nr. 3 i nevnte avtale.

- 7) Sammenslutningen av skipsredere i Den europeiske union (ECSA) og Sammenslutningen av transportarbeiderforbund i Den europeiske union (FST) har underrettet Kommisjonen om at de ønsker å innlede forhandlinger i samsvar med artikkel 4 i avtalen om sosial- og arbeidslivspolitikken.
- 8) De nevnte organisasjoner inngikk 30. september 1998 en avtale om sjøfolks arbeidstid. Denne avtalen omfatter en felles anmodning til Kommisjonen om å iverksette avtalen ved en beslutning som Rådet skal treffe etter forslag fra Kommisjonen, i samsvar med artikkel 4 nr. 2 i avtalen om sosial- og arbeidslivspolitikken.
- 9) I sin resolusjon av 6. desember 1994 om «visse perspektiver for en sosial- og arbeidslivspolitik for Den europeiske union: et bidrag til økonomisk og sosial tilnærming i Unionen»⁽²⁾, anmodet Rådet partene i arbeidslivet om å benytte mulighetene til å inngå avtaler, fordi de som regel befinner seg nærmere virkeligheten på sosial- og arbeidslivsområdet og problemene der.
- 10) Avtalen får anvendelse på sjøfolk om bord på alle sjøgående skip, i offentlig eller privat eie, som er registrert på en medlemsstats territorium og som vanligvis brukes til skipsfart.
- 11) Et direktiv som definert i traktatens artikkel 249 er en passende rettsakt for å iverksette avtalen. Det er bindende for medlemsstatene med hensyn til målet, men overlater til dem å bestemme formen og midlene.
- 12) I samsvar med nærhetsprinsippet og forholdsmessighetsprinsippet fastsatt i traktatens artikkel 5 kan målene med dette direktiv ikke i tilstrekkelig grad nås av medlemsstatene, og de kan derfor nås bedre på fellesskapsplan. Dette direktiv går ikke lenger enn det som er nødvendig for å nå disse målene.
- 13) Når det gjelder begrepene som er brukt i avtalen, uten at de er nærmere definert der, overlates det i dette direktiv til medlemsstatene å definere disse begrepene i samsvar med nasjonal lovgivning og/eller praksis på samme måte som for andre direktiver vedtatt på det sosiale området der det benyttes lignende begreper, forutsatt at disse definisjonene er i samsvar med avtalen.

(*) Denne fellesskapsrettsakten, kunngjort i EFT L 167 av 2.7.1999, s. 33, er omhandlet i EØS-komiteens beslutning nr. 97/2000 av 27. oktober 2000 om endring av EØS-avtalens vedlegg XVIII (Helse og sikkerhet på arbeidsplassen, arbeidsrett og lik behandling av kvinner og menn), se EØS-tillegget til De Europeiske Fællesskaps Tidende nr. 2 av 11.1.2001, s. 14.

⁽¹⁾ EFT L 307 av 13.12.1993, s. 18.

⁽²⁾ EFT C 368 av 23.12.1994, s. 6.

- 14) Kommissjonen har ved utarbeidingen av sitt forslag til direktiv, i samsvar med melding av 20. mai 1998 om tilpassing og fremming av den sosiale dialog på fellesskapsplan, vurdert avtalepartenes representativitet og mandat samt lovformeligheten av hver enkelt klausul i avtalen.
- 15) Kommissjonen har i samsvar med sin melding av 14. desember 1993 om gjennomføring av avtalen om sosial- og arbeidslivspolitikken underrettet Europa-parlamentet og Den økonomiske og sosiale komité ved å oversende avtaleteksten vedlagt forslaget til direktiv.
- 16) Iverksettingen av avtalen bidrar til å virkeliggjøre målene nevnt i traktatens artikkel 136 —

VEDTATT DETTE DIREKTIV:

Artikkel 1

Formålet med dette direktiv er å iverksette avtalen om organisering av sjøfolks arbeidstid inngått 30. september 1998 mellom sammenslutningene som representerer arbeidsgiverne og arbeidstakerne innen sjøfartssektoren (ECSA og FST), slik den er gjengitt i vedlegget.

Artikkel 2

Minstekrav

1. Medlemsstatene kan opprettholde eller innføre gunstigere bestemmelser enn dem som er fastsatt i dette direktiv.
2. Gjennomføringen av dette direktiv skal ikke under noen omstendighet utgjøre en gyldig grunn for å senke det generelle nivå for vern av arbeidstakerne på de områder som omfattes av

dette direktiv. Dette skal gjelde med forbehold for medlemsstatenes og/eller partene i arbeidslivets rett til å utvikle andre lover, forskrifter og kontraktsbestemmelser enn dem som foreligger når dette direktiv vedtas, på grunnlag av en endring i situasjonen, forutsatt at minstekravene fastsatt i dette direktiv oppfylles.

Artikkel 3

Innarbeiding i nasjonal lovgivning

1. Medlemsstatene skal innen 30. juni 2002 sette i kraft de lover og forskrifter som er nødvendige for å etterkomme dette direktiv, eller de skal innen denne dato forvisse seg om at partene i arbeidslivet ved avtale har innført de nødvendige bestemmelser, idet medlemsstatene skal treffe alle de tiltak som er nødvendige for at de til enhver tid skal kunne sikre at de resultater som er pålagt ved dette direktiv, oppnås. De skal umiddelbart underrette Kommissjonen om dette.

2. Bestemmelsene i nr. 1 skal, når de vedtas av medlemsstatene, inneholde en henvisning til dette direktiv, eller det skal vises til direktivet når de kunngjøres. Nærmere regler for henvisningen fastsettes av medlemsstatene.

Artikkel 4

Adressater

Dette direktiv er rettet til medlemsstatene.

Utferdiget i Luxembourg, 21. juni 1999.

For Rådet

L. SCHOMERUS

Formann

VEDLEGG

EUROPEISK AVTALE

om organisering av sjøfolks arbeidstid

Under henvisning til avtalen om sosial- og arbeidslivspolitikken vedlagt protokollen om sosial- og arbeidslivspolitikken, som er vedlagt traktaten om opprettelse av Det europeiske fællesskap, særlig artikkel 3 nr. 4 og artikkel 4 nr. 2 og

ut fra følgende betraktninger:

I artikkel 4 nr. 2 i avtalen om sosial- og arbeidslivspolitikken er det fastsatt at avtaler inngått på fællesskapsplan, på en felles anmodning fra de undertegnede parter kan iverksettes ved en beslutning som Rådet treffer etter forslag fra Kommisjonen.

De undertegnede parter inngir herved slik anmodning —

HAR DE UNDERTEGNEDE PARTER INNGÅTT FØLGENDE AVTALE:

Klausul 1

1. Denne avtale får anvendelse på sjøfolk om bord på alle sjøgående skip, i offentlig eller privat eie, som er registrert på en medlemsstats territorium og som vanligvis brukes til skipsfart. Skip som er registrert i to stater, skal i denne avtale anses for å være registrert på territoriet til den staten hvis flagg det seiler under.
2. Dersom det oppstår tvil om et skip skal anses som et sjøgående skip eller et skip som brukes til skipsfart som definert i denne avtale, skal spørsmålet avgjøres av vedkommende myndighet i medlemsstaten. De berørte sammenslutninger av skipsredere og sjøfolk bør konsulteres.

Klausul 2

I denne avtale menes med:

- a) «arbeidstid», den tiden sjøfolk er pålagt å utføre arbeid for skipet,
- b) «hviletid», den tiden som ikke er arbeidstid. Uttrykket omfatter ikke korte pauser,
- c) «sjøfolk» eller «arbeidstaker», personer som, uansett funksjon, er ansatt eller engasjert om bord på et sjøgående skip som omfattes av denne avtale,
- d) «skipsreder», eieren av skipet eller enhver annen enhet eller person, for eksempel driftsansvarlig eller totalbefrakter, som skipsrederen har overlatt ansvaret for driften av skipet til, og som ved å akseptere dette ansvaret har påtatt seg tilhørende oppgaver og forpliktelser.

Klausul 3

Innenfor grensene fastsatt i klausul 5 skal det fastsettes enten en lengste arbeidstid som ikke skal overstiges i løpet av en bestemt periode, eller en minste hviletid som skal gis i løpet av en bestemt periode.

Klausul 4

Med forbehold for klausul 5 skal standarden for sjøfolks normale arbeidstid som for andre arbeidstakere i prinsippet være åtte timer per dag med én hviledag i uken samt hvile på offentlige helligdager. Dette skal imidlertid ikke hindre medlemsstaten i å vedta bestemmelser for å godkjenne eller registrere en tariffavtale som fastsetter sjøfolks normale arbeidstid på et grunnlag som ikke er mindre gunstig enn denne standarden.

Klausul 5

1. Grensene for arbeids- og hviletid skal være som følger:
 - a) lengste arbeidstid skal ikke overstige
 - i) 14 timer i noen 24-timersperiode, og
 - ii) 72 timer i noen sjudagersperiode,
 eller
 - b) minste hviletid skal ikke være mindre enn
 - i) ti timer i noen 24-timersperiode, og
 - ii) 77 timer i noen sjudagersperiode.
2. Hviletiden kan inndeles i høyst to perioder, der én skal være minst seks timer lang, og tidsrommet mellom to hviletider som følger etter hverandre skal ikke overstige 14 timer.
3. Mønstringer, brann- og livbåtøvelser og øvelser foreskrevet i nasjonale lover og forskrifter og i internasjonale dokumenter, skal gjennomføres på en måte som reduserer forstyrrelse av hviletider til et minimum og ikke forårsaker tretthet.
4. Ved beredskapsvakt, for eksempel når et maskinrom er ubemannet, skal den berørte arbeidstaker ha en tilfredsstillende hviletid i kompensasjon dersom den normale hviletiden blir avbrutt av utkallinger i forbindelse med arbeidet.

5. Dersom det ikke finnes noen tariffavtale eller voldgiftskjennelse, eller dersom vedkommende myndighet fastslår at bestemmelsene i tariffavtalen eller voldgiftskjennelsen ikke er tilstrekkelige når det gjelder nr. 3 og 4, skal vedkommende myndighet fastsette bestemmelser for å sikre at de berørte sjøfolk får tilstrekkelig hvile.
6. Forutsatt at de alminnelige prinsippene for vern av arbeidstakernes helse og sikkerhet overholdes, kan medlemsstatene anvende nasjonal lovgivning eller en framgangsmåte som gjør at vedkommende myndighet kan godkjenne eller registrere tariffavtaler som tillater unntak fra grensene fastsatt i nr. 1 og 2. Disse unntakene skal i størst mulig grad være i samsvar med de fastsatte standardene, men hyppigere eller lengre friperioder, eller innvilgning av avspasering for vakthavende sjøfolk eller sjøfolk som arbeider på skip på korte reiser, kan vurderes.
7. En oversikt over arbeidstidsordningen om bord skal slås opp på et lett tilgjengelig sted, og skal for hver funksjon inneholde minst:
 - a) planen for tjeneste til sjøs og i havn, og
 - b) lengste arbeidstid eller minste hviletid som fastsatt i gjeldende lovgivning, forskrifter eller tariffavtaler i medlemsstaten.
8. Oversikten nevnt i nr. 7 skal utformes i et standardformat på det eller de språk som er skipets arbeidsspråk samt på engelsk.

Klausul 6

Ingen sjøfolk under 18 år skal arbeide om natten. I denne klausul menes med «natt» en periode på minst ni sammenhengende timer, herunder tidsrommet fra midnatt til kl. 05.00. Denne bestemmelse får ikke anvendelse dersom den svekker en effektiv opplæring i samsvar med godkjente programmer og tidsplaner av unge sjøfolk i alderen 16-18 år.

Klausul 7

1. Skipsføreren på et skip skal ha rett til å kreve at sjøfolk arbeider det antall timer som er nødvendig for direkte å trygge skipets sikkerhet, personer om bord eller lasten, eller for å bistå andre skip eller personer i havsnød.
2. I samsvar med nr. 1 kan skipsføreren endre arbeids- eller hviletidsplanen og kreve at en arbeidstaker utfører det antall arbeidstimer som er nødvendig inntil situasjonen er normalisert.
3. Skipsføreren skal sørge for at sjøfolk som har utført arbeid i en fastsatt hviletid, så snart som praktisk mulig etter at situasjonen er normalisert får en tilstrekkelig hviletid.

Klausul 8

1. Sjøfolkenes daglige arbeids- og hviletid skal registreres slik at det kan kontrolleres at bestemmelsene i klausul 5 overholdes. Arbeidstakeren skal motta en kopi av de registrerte opplysningen som gjelder ham eller henne, som skal være påtegnet av skipsføreren eller den som skipsføreren bemyndiger samt av arbeidstakeren.
2. Det skal utarbeides framgangsmåter for registrering av slike opplysninger om bord, herunder hvor ofte de skal registreres. Det skal utarbeides en modell for hvordan sjøfolkenes arbeids- og hviletid skal registreres, der det skal tas hensyn til alle internasjonale retningslinjer som foreligger. Modellen skal utarbeides på det eller de språk som er fastsatt i klausul 5 nr. 8.
3. En kopi av de bestemmelser i den nasjonale lovgivning som berører denne avtale samt en kopi av de gjeldende tariffavtaler, skal oppbevares om bord og være lett tilgjengelige for besetningen.

Klausul 9

Opplysningsskjemaet nevnt i klausul 8 skal gjennomgå og påtegnes med passende mellomrom, for å kontrollere at bestemmelsene om arbeids- og hviletid som får anvendelse ved denne avtale, overholdes

Klausul 10

1. Når bemanningen skal fastsettes, godkjennes eller endres, må det tas hensyn til behovet for i størst mulig grad å unngå eller redusere bruk av overtid, for å sikre tilstrekkelig hvile og begrense tretthet.
2. Dersom det framgår av de registrerte opplysningene eller av andre bevis at bestemmelsene om arbeids- og hviletid ikke overholdes, skal det treffes tiltak, herunder om nødvendig en endring av skipets bemanning, for å hindre framtidige overtredelser.
3. Alle skip som omfattes av denne avtale skal være tilstrekkelig, sikkert og effektivt bemannet, i samsvar med dokumentet om skipets sikkerhetsbemanning eller tilsvarende dokument utstedt av vedkommende myndighet.

Klausul 11

Ingen person under 16 år skal arbeide om bord på skip.

Klausul 12

Skipsrederen skal sørge for at skipsføreren råder over alle ressurser som er nødvendige for å oppfylle forpliktelsene som følger av denne avtale, herunder tilstrekkelig bemanning av

skipet. Skipsføreren skal treffe alle tiltak som er nødvendige for å sikre at kravene til sjøfolks arbeids- og hviletid i denne avtale oppfylles.

Klausul 13

1. Alle sjøfolk skal ha en attest som bekrefter at de er i stand til å utføre de oppgaver som de er ansatt til å ivareta til sjøs.

Hvilken type helsekontroll som skal utføres og hvilke opplysninger legeattesten skal inneholde, skal fastsettes etter konsultasjon med de berørte sammenslutninger av skipsredere og sjøfolk.

Alle sjøfolk skal gjennomgå regelmessige helsekontroller. Vakthavende sjøfolk med helseproblemer som ifølge en lege skyldes nattarbeid, skal så langt mulig overføres til egnet dagarbeid.

2. Helsekontrollen nevnt i nr. 1 skal utføres gratis og i samsvar med legens taushetsplikt. Slike helsekontroller kan foretas innenfor rammen av den nasjonale helsetjeneste.

Brussel, 30. september 1998.

*Sammenslutningen av transportarbeiderforbund i
Den europeiske union (FST)*

Klausul 14

Skipsredere skal, på eventuell anmodning fra nasjonale myndigheter, stille til deres rådighet opplysninger om vakthavende sjøfolk og andre nattarbeidere.

Klausul 15

Sjøfolk skal sikres et nivå for vern av helse og sikkerhet som er tilpasset arbeidets art. Sjøfolk skal, enten de arbeider om dagen eller om natten, ha tilgang til samme beskyttende og forebyggende tjenester og utstyr.

Klausul 16

Alle sjøfolk har rett til en årlig betalt ferie på minst fire uker, eller en forholdsmessig del når ansettelsestiden er under et år, i samsvar med vilkårene for rett til og tildeling av ferie fastsatt i nasjonal lovgivning og/eller praksis.

Den korteste årlige betalte ferie kan ikke erstattes av en økonomisk kompensasjon, unntatt dersom arbeidsforholdet opphører.

*Sammenslutningen av skipsredere i
Den europeiske union (ECSA)*